

SEKSUAALISUUS
OSANA
NUORUUTTA

PAULA UOTINEN

27.11.2024

LUENNON KULKU

- MITÄ ON SEKSUAALIKASVATUS JA MIHIN SITÄ TARVITAAN
- SEKSUAALISUUS NUORUUDESSA
 - MUUTOKSET JA NIIDEN KOHTAAMINEN
 - OMAAN KEHOON TUTUSTUMINEN JA PORNO
 - EKA KERTA
- SUHTEISTA JA EROSTA
- SUKUPUOLEN MONINAISUUS JA SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN
- SOME

MIETI HETKI ITSEKSESI

MITÄ SINULLE TULEE MIELEEN
SANASTA SEKSUAALIKASVATUS?

SEKSUAALIKASVATUS

- SEKSUAALIKASVATUS EI OLE:
- SEKSIKASVATUSTA
- VAIN AMMATTILAISTEN TOTEUTTAMAA
- SUUNNATTU VAIN TIETYLLE IKÄRYHMÄLLE
- RISKIKÄYTTÄYTYMISEEN ALTISTAVA TEKIJÄ
- SEKSUAALIKASVATUS ON:
- JOKAISEN IHMISEN OIKEUS
- TIEDON LISÄÄMISTÄ SEKSUAALISUUDESTA JA SEKSISTÄ IKÄÄN SOPIVALLA TAVALLA
- TAPA OHJATA IHMISIÄ VASTUULLISEEN SEKSUAALIKÄYTTÄYTYMISEEN
- TUNNE-, TURVA- JA IHMISSUHDETAITOJA

- JOKAINEN AIKUINEN ON SEKSUAALIKASVATTAJA
- OMIEN TUNTEIDEN, USKOMUSTEN JA ASENTTEIDEN KÄSITTELY OSANA KASVATUSTYÖTÄ
- AVOIMEN, TURVALLISEN ILMAPIIRIN LUOMINEN
- LUVAN SALLIMINEN
- ASIOISTA IKÄTASOISESTI KERTOMINEN JA OIKEILLA NIMILLÄ PUHUMINEN

MIHIN SEKSUAALIKASVATUSTA TARVITAAN

- SEKSUAALISUUS ON OSA TERVEYTTÄ JA KOKONAISVALTAISTA HYVINVOINTIA
- SEKSUAALIKASVATUS ON PUOLESTAAN KASVATUSTYÖTÄ, KUTEN ESIMERKIKSI LIIKENNEKASVATUSKIN ON - HILJALLEEN RAKENTUVA KOKONAISUUS
- SEKSUAALIKASVATUKSELLA AUTETAAN LASTA KOKEMAAN ITSENSÄ ARVOKKAAKSI SEKÄ HYVÄKSYMÄÄN OMA SEKSUAALISUUTENSA
- SAMALLA OPETETAAN MITEN HUOMIOIDA MUUT IHMISET
- TURVATAIDOT TÄRKEÄNÄ OSANA
- TAVOITTEENA ON, ETTÄ AIKUISTUVA NUORI OSAA TEHDÄ ITSENÄISIÄ VALINTOJA, JOISSA TOTEUTUVAT ILO, NAUTINTO SEKÄ KAIKKIEN OSAPUOLTEN KUNNIOITUS

SEKSUAALIKASVATUS

SEKSUAALINEN
SUUNTAUTUMINEN

HISTORIA

SEKSI

PERHEET

NAUTINTO

LUPA
PUHUA

SUKUPUOLEN
MONINAISUUS

KEHOT

SUHTEET

SEKSUAALI-
TERVEYS

RAJAT

HORMONIT

PORNO/
MEDIA

SEKSUAALISUUS NUORUUDESSA

- MURROSIÄN TUOMAT MUUTOKSET SEKSUAALISUUTEEN – LAPSEN SEKSUAALISUUDEN MUUTTUMINEN AIKUISEN SEKSUAALISUUDEKSI
- OMAA TAHTIA ETENEVÄ PROSESSI
- KEHON JA MIELEN MUUTOKSET
- KEHORAUHAN SUOJELEMINEN
- ASIOISTA OIKEILLA NIMILLÄ PUHUMINEN JA AJANTASAISEN TIEDON ANTAMINEN
- TURVALLISEN KESKUSTELUKUMPPANIN LÖYTÄMINEN

MUUTOKSISTA

- RINTOJEN KASVU
- VALKOVUOTO JA KUUKAUTISET
- SUKUPUOLIELINTEN ULKOISET MUUTOKSET
- KARVOITUS
- KIIHOTTUMINEN, EREKTIO
- SIEMENSYÖKSY

OMAAN KEHOON TUTUSTUMINEN

- ITSETYYDYTYKS, SOOLOSEKSI, RUNKKAAMINEN
- HYVÄ TAPA TUTUSTUA OMAAN KEHOON JA NAUTINTOON SEKÄ RENTOUTUA
- NUORI SAA NAUTTIA TÄSTÄ ILMAN SYYLLISYYTTÄ
- TURVALLISUUDEN HUOMIOINTI – SEKSILELUT
- ORGASMI

PORNO

- AIKUISTEN TEKEMÄÄ, AIKUISILLE SUUNNATTUA EROOTTISTA MATERIAALIA
- KESKIÖSSÄ ON KASVATTAJAN ROOLI NUOREN MEDIAN KÄYTÖN OHJAAJANA → AIKUISEN ASENNE JA SUHTAUTUMINEN
- SYYLLISTÄMINEN → HÄPEÄ
- KERRO NUORELLE FAKTATIETOA, SUHTAUDU AIHEESEEN NEUTRAALISTI
- KIIHOTTUMINEN EROOTTISESTA MATERIAALISTA ON TÄYSIN LUONNOLLISTA JA FANTASIAKuvat OVAT SALLITTUJA

SUHTEET

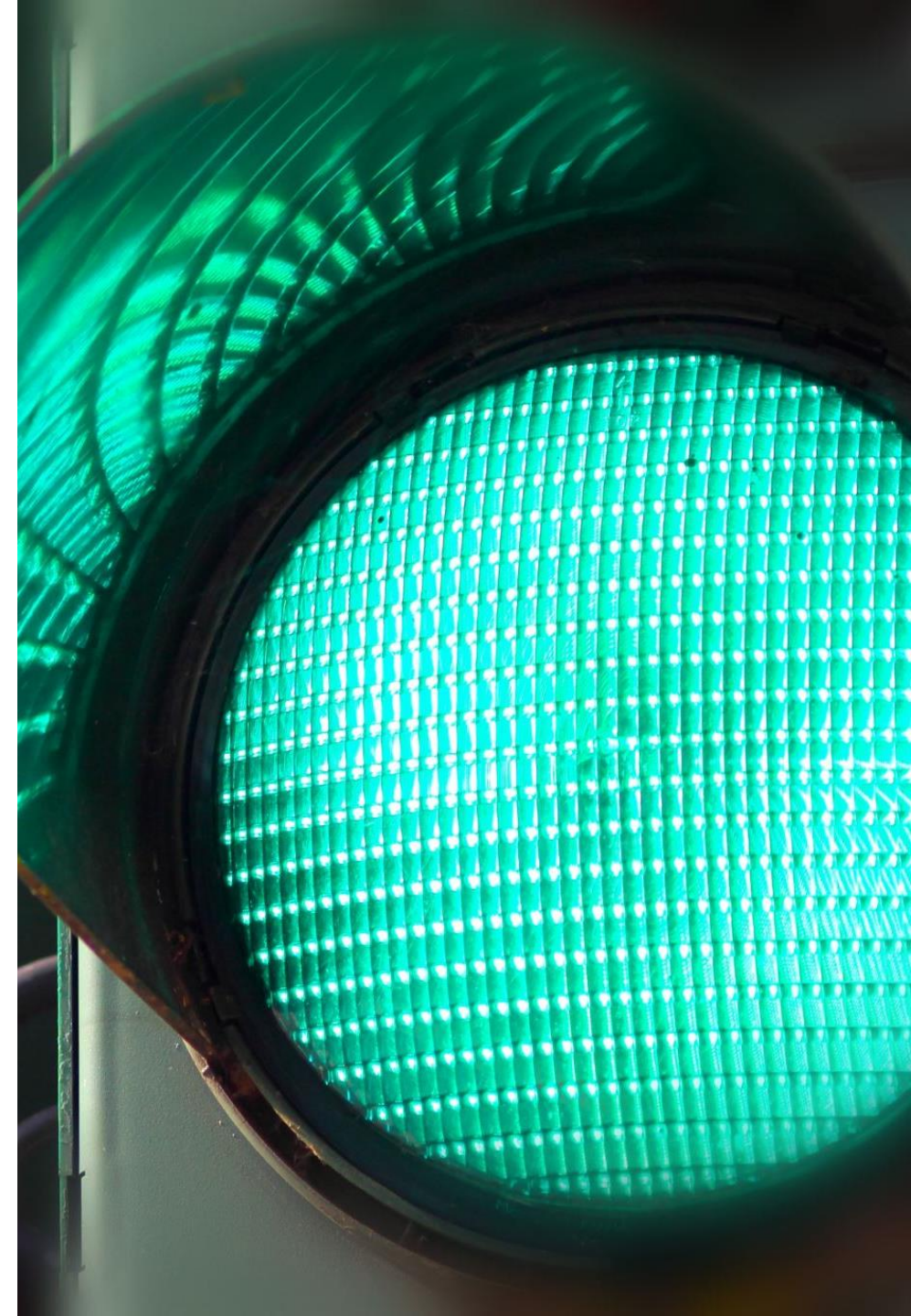
- YSTÄVYYS- JA SEURUSTELUSUHTEET KOROSTUVAT → VANHEMMISTA IRROTTAUTUMINEN
- NUOREN SEURUSTELU VOI AIHEUTTAA VANHEMMASSA MONENLAISIA TUNTEITA
- AUTA NUORTA MIETTIMÄÄN, MITEN HÄN HALUAA ITSEÄÄN KOHDELTAVAN SEKÄ MITEN MUITA IHMISIÄ TULISI KOHDELLA
- OPETA NUORELLE RAJOISTA
- AIKUISEN TEHTÄVÄ ON OLLA NUOREN TUKENA

- NUOREN KANSSA VOI POHTIA YHDESSÄ:
 - MITEN IHASTUMISEN / RAKASTUMISEN TUNTEESTA VOI KERTOAA TOISELLE?
 - MITÄ JOS EN SAA VASTAKAIKUA TUNTEILLENI?
 - MITÄ SUHTEESSA OLEMINEN TARKOITTA?
 - MITÄ JOS TOINEN HALUAA EDETÄ ESIM. KOSKETTELUSSA NOPEAMMIN KUIN ITSE?
 - MITÄ JOS HALUAN SEKSIÄ JA TOINEN EI HALUA TAI TOISINPÄIN?
 - MIKÄ ON HYVÄ TAPA LOPETTA SUHDE?
 - MITEN EROSTA SELVIÄÄ?

”EKA KERTA”

- NUOREN KANSSA ON HYVÄ KESKUSTELLA SUOSTUMUKSESTA
- **KYLLÄ** – **EHKÄ** – **EI** - SANOJEN TÄRKEYS
- NUORELTA VOI KYSYÄ:
 - ONKO OLO SUHTEESSA OLLUT TURVALLINEN?
 - OVATKO NUORET POHTINEET SEKSIN HARRASTAMISTA?
 - OVATKO HE PUHUNEET TOIVEISTAAN?
 - ENTÄS EHKÄISY?
- TUETAAN PELOTTELUN SIJASTA, OHJATAAN VASTUULLISUUTEEN - SEKSUAALITERVEYS
- KERROTAAN, ETTÄ TAPOJA SEKSIN TEKEMISELLE ON MONIA
- PUHUTAAN NAUTINNOSTA

ERO

- ERO SATTUU NUORTA IHAN YHTÄ PALJON KUIN AIKUISTAKIN
- KUUNTELE, LOHDUTA, OLE LÄSNÄ
- KYSY NUORELTA KUINKA HÄN VOI JA VOITKO JOTENKIN AUTTAA
- LOHDUTUKSEN VASTAANOTTAMINEN EI OLE VÄLTTÄMÄTTÄ HELPPOA, JOTEN ANNA NUORELLE AIKAA JA TILAA
- ON MYÖS HYVÄ MUISTAA, ETTÄ KAIKKI NUORET EIVÄT HALUA SEURUSTELLA TAI KOE IHASTUMISIA

SUKUPUOLEN MONINAISUUS

- SUKUPUOLI-IDENTITEETTI
- SUKUPUOLEN ILMAISU
- KEHON SUKUPUOLITETUT PIIRTEET

- MERKITTÄVÄ OSA IHMISEN PERSOONAA
- EI SELVÄPIIRTEINEN OMINAISUUS, JONKA PERUSTEELLA IHMISET VOITAIISIIN YKSISELITTEISESTI LUOKITELLA VAIN MIEHIIN JA NAISIIN
- SUKUPUOLTA EI VOIDA PÄÄTELLÄ ULKONÄÖN PERUSTEELLA

- LAPSI OPPII TUNNISTAMAAN OMAN JA MUIDEN SUKUPUOLEN 18KK-24KK IÄSSÄ
- SUKUPUOLI-IDENTITEETIN KEHITYKSEN SUUNTA EI VOI MUUTTA KASVATUKSELLA (MUTTA LAPSI VOI OPPIA SALAAMAAN TODELLISEN ITSENSÄ)

JOKAINEN ITSE TIETÄÄ JA VOI MÄÄRITTÄÄ
SUKUPUOLENSA.

SE VOI OLLA RISTIRIIDASSA JURIDISEN
SUKUPUOLEN TAI SEN KANSSA, MITEN MUUT
IHMISET ASIAN NÄKEE.

SILTI JOKAISELLA ON OIKEUS TULLA KOHDATUKSI
SIINÄ SUKUPUOLESSA, JOTA TODELLA ON.

THEY/THEM

SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN

- SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN ON OMINAISUUS, JOKA KERTOO SIITÄ, KEHEN IHMINEN IHASTUU, RAKASTUU, TUNTEE EMOTIONAALISTA, SEKSUAALISTA JA / TAI EROOTTISTA VETOVOIMAA
- SELKIYTYY USEIN MURROSIÄSSÄ
- SEKSUAALINEN SUUNTAUTUMINEN EI OLE VALINTA EIKÄ TAHDONALAINEN ASIA
- VOI JOUSTAA ELÄMÄN AIKANA
- ERILAISIA SUUNTAUKSIA OVAT ESIMERKIKSI:
 - HOMO / LESBO
 - HETERO
 - BI / PAN
 - ASEKSUAALI
 - DEMISEKSUAALI

SANOISTA JA NIIDEN MERKITYKSIÄ

- KAIKKIA IDENTITEETTISANOJA EI TARVITSE OSATA ULKOA

- TÄRKEÄÄ ON:
 - KUUNTELEMINEN
 - ITSEMÄÄRITTELYN KUNNIOITTAMINEN
 - MITÄ SE SINULLE TARKOITTA?
 - MITÄ TARPEITA SIITÄ NOUSEE?

SOME

- NUOREN TIRVALLIUUDESTA HUOLEHTIMINEN ON AIKUISEN VASTUULLA MYÖS DIGITAALISISSA YMPÄRISTÖISSÄ
- TIETOA JA ROHKAISUA – EI PELOTTELUA
- KYSY JA OLE UTELIAS
- PUHU SEKÄ POSITIIVISTA PUOLISTA, ETTÄ RISKEISTÄ
- KERRO LAPSELLE, ETTÄ SINULLE VOI KERTOAA KAIKISTA, MYÖS VAIKEALTA TUNTUVISTA ASIOISTA

GROOMING

- LAPSEN TAI NUOREN HOUKUTTELUA SEKSUAALISIIN TARKOITUKSIIN. TAVOITTEENA GROOMINGISSA ON KOHDISTAA SEKSUAALIVÄKIVALTAAN LAPSEEN / NUOREEN
- TAPAHTUU NETISSÄ, SEN ULKOPUOLELLA TAI MOLEMMISSA YMPÄRISTÖISSÄ
- VOI OLLA KERTALUONTONEN YRITYS OTTAA YHTEYTTÄ TAI PIDEMPIKESTOINEN PROSESSI
- VOI TAPAHTUA KAIKILLA NETIN TAI SOSIAALISEN MEDIAN ALUSTOILLA, JOITA NUORI KÄYTTÄÄ

LAPSENI ON KOHDANNUT SEKSUAALISTAHÄIRINTÄÄ NETISSÄ

KUUNTELE JA
LOHDUTA LASTA

KIITÄ TAPAHTUMAN
KERTOMISESTA

ÄLÄ SYLLISTÄ
LASTA

TALLENNA
TODISTUSAINEISTO,
ÄLÄ POISTA MITÄÄN

TEE ILMOITUS
POLIISILLE TAI
NETTIVIHJEESEEN
(Pelastakaa lapset Ry)

HUOLEHDI, ETTÄ
SAATTE
TARVITSEMANNE
AVUN

YHTEENVETONA

- OSALLISTU KESKUSTELUUN KUN NUORI ALKAA ITSE PUHUA
- SEKSUAALIKASVATA PIENISSÄ ERISSÄ ARJEN KESKELLÄ
- KUUNTELE
- KYSY
- OLE KIINNOSTUNUT
- KERRO JOS ET TIEDÄ JOTAIN – SELVITÄ VASTAUS / OHJAA IHMISEN LUO JOKA TIETÄÄ
- OLE ITSELLENI ARMOLLINEN <3

The background features a light blue and white color scheme. On the left side, there is a vertical strip showing a close-up of several white paper cutouts of human profiles, each with a black question mark inside. The rest of the background is a soft-focus pattern of similar question marks and a faint lightbulb icon, suggesting a theme of reflection and ideas.

POHDINTA

- MUUTTUIKO KÄSITYKSESI SEKSUAALIKASVATUKSESTA?
- MITÄ VIET MUKANASI TÄSTÄ LUENNOSTA?

LINKKEJÄ JA KIRJAVINKKEJÄ

- <https://nuortenlinkki.fi/tietopiste/tietoartikkelit/seksuaalisuus-ja-sukupuoli/hyva-tietaa-pornosta/>
- <https://sexpo.fi/neuvonta/nettineuvonta/>
- <https://www.pelastakalapset.fi/tyomme/mita-teemme/lasten-suojeleminen/nettivihje/aikuisille/>
- Marja Kihlström – Oikeilla nimillä
- HIV-point – seksuaalikasvattajan käsikirja, löytyy netistä
- Ina Mikkola – Runkkarin käsikirja: kasvata pornolukutaitoasi ja seksuaalista älykkyysosamääräsi

A pair of hands, wearing dark red or maroon long-sleeved sleeves, are positioned to form a heart shape. The hands are raised from the bottom corners towards the center, with the fingers and thumbs meeting to create the heart's outline. The background is a solid, muted teal color.

KIITOS!